מהדורה למורה – מפתח תשובות

מטרות הדף:

- להכיר את תולדות העלייה מאתיופיה ואת מבצעי העלייה הגדולים
- להבין את משמעות טקס הסיגד ואת מקום החוק בשימור מסורת
- לתרגל ניסוח טענות בנושא חג קהילתי מול חג מדינה

גרסת עולים חדשים – מילון מילים בראש הדף, משפטים קצרים ושפה פשוטה. אפשר לאפשר מילון אישי ועבודה בזוגות.

חלק א' – הבנה בסיסית

1. ב – 1984-1985
2. ג – about 14,310
3. א – 35 מטוסים ב-36 שעות
4. ב – סודן
5. ג – ירושלים

חלק ב' – נכון או לא נכון

1. נכון – כדי להגן על העולים ועל אלה שנשארו
2. לא נכון – היה כבר ניסיון בשנת 1862
3. נכון – כך מתואר במסע ובטקס הזיכרון
4. נכון – כך נקבע בחוק
5. לא נכון – החוק קבע יום בחירה ולא שבתון לכולם

חלק ג' – השלמת מילים

1. משה
2. עולים
3. לבנים
4. קסים

חלק ד' – התאמה

1 – ג (עלייה חשאית מסודן 1984-1985)
2 – ה (35 מטוסים תוך 36 שעות)
3 – ד (תפילה וחידוש הברית בירושלים)
4 – ב (הגדרת החג כחג המדינה)
5 – א (זכר למי שנספו בדרך לישראל)

חלק ה' – ציר זמן – סדרו לפי הכרונולוגיה

1. ניסיון עלייה ראשון של יהודי אתיופיה בשנת 1862
2. יציאה מאתיופיה במסע קשה לכיוון סודן
3. שהייה ומסע במדבר סודן, בסכנת רעב וחום
4. מבצע משה - עלייה חשאית 1984-1985
5. מבצע שלמה - עלייה המונית במטוסים 1991
6. קליטה בישראל וציון חג הסיגד מדי שנה

חלק ו' – כתיבה ודיון

1. בעד: מכבד את מי שרוצה לחגוג בלי לכפות על כולם. נגד: מקשה על מי שרוצה לחגוג כי לא כולם מקבלים חופש. יש להעריך הבנה של שני הצדדים ולא רק עמדה אחת.
2. להרוויח: הכרה רשמית, תקציב, חשיפה לכלל הציבור. לאיבוד: ייחודיות קהילתית, שליטה של הקהילה על אופי החג. יש להעריך חשיבה על שני הצדדים.

כרטיס יציאה – מה לחפש

- ציפייה לתיאור קצר ומדויק של המבצע עם לפחות מספר אחד (מטוסים/שעות/עולים)
- ציפייה לאזכור תפילה/חידוש ברית/קהילה
- ציפייה לרעיון כמו: חג קהילתי נשלט על ידי הקהילה, חג מדינה מקבל הכרה ותקציב אך גם פיקוח חיצוני

טיפים להפעלה:

- מומלץ לצפות מראש בסרטון על טקס הזיכרון לפני השיעור, הוא רגיש ומתאר סכנות וקשיים
- אפשר לפתוח את השיעור בצפייה בקטע קצר מהסרטון על טקס הסיגד כדי לעורר עניין לפני המשימות
- משימות הכתיבה הפתוחות מתאימות במיוחד לכיתות ט'-י' שמוכנות לדיון ערכי מורכב יותר

דף תרגול: חג הסיגד – מסע, מבצעים וטקס

דף התלמיד/ה **עולים חדשים**

שם: _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

חג הסיגד הוא חג של יהודי אתיופיה. בדף נלמד על הדרך לישראל, על שני מבצעי עלייה גדולים, ועל הטקס בירושלים.

📖 מילון קטן:

סיגד	חג של יהודי אתיופיה, חידוש הברית עם האלוהים
מבצע משה	עלייה חשאית מסודן בשנים 1984-1985
מבצע שלמה	עלייה המונית במטוסים בשנת 1991
קס	מנהיג דתי מסורתי בקהילה האתיופית
חג המדינה	הגדרה בחוק שהחג מצוין רשמית במדינת ישראל
יום בחירה	יום שאפשר לבחור לחגוג בו, לא שבתון לכולם
עצרת מרכזית	אירוע ממלכתי שפותח את החג
חידוש הברית	טקס תפילה שמחדש את הקשר בין העם לאלוהים

1 חלק א' – הבנה בסיסית

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. מתי היה מבצע משה?

א) 1948-1949 ב) 1984-1985 ג) 1991-1992 ד) 2000-2001

2. כמה אנשים עלו במבצע שלמה?

א) about 1,000 ב) about 5,000 ג) about 14,310 ד) about 50,000

3. איך התבצע מבצע שלמה?

א) 35 מטוסים ב-36 שעות ב) 5 אוניות בשבוע ג) מסע רגלי בלבד ד) טיסה אחת גדולה

4. מאיזו מדינה יצאו העולים?

א) מצרים ב) סודן ג) קניה ד) ירדן

5. באיזו עיר חוגגים את הסיגד?

א) תל אביב ב) חיפה ג) ירושלים ד) אילת

2 חלק ב' – נכון או לא נכון

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	מבצע משה היה מבצע חשאי	☐	☐
2	הניסיון הראשון של יהודי אתיופיה לעלות לארץ ישראל היה רק במאה ה-20	☐	☐

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
3	במסע דרך סודן היו סכנות של רעב וחום קיצוני	☐	☐
4	חוק הסיגד קובע שהחג הוא חג המדינה	☐	☐
5	חוק הסיגד קבע יום שבתון לכלל אזרחי המדינה	☐	☐

3 חלק ג' – השלמת מילים

השלימו את המילה החסרה.

1. מבצע _____ היה מבצע עלייה חשאי מסודן בשנים 1984-1985

2. במבצע שלמה עלו לישראל כ-14,310 _____

3. בטקס הסיגד נהוג ללבוש בגדים _____ ולהשתמש במטריות

4. ה_____ הם מנהיגי הדת המסורתיים בקהילה האתיופית

4 חלק ד' – התאמה

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. מבצע משה	___	**א.** זכר למי שנספו בדרך לישראל
2. מבצע שלמה	___	**ב.** הגדרת החג כחג המדינה
3. טקס הסיגד	___	**ג.** עלייה חשאית מסודן 1984-1985
4. חוק הסיגד	___	**ד.** תפילה וחידוש הברית בירושלים
5. טקס הזיכרון	___	**ה.** 35 מטוסים תוך 36 שעות

5 חלק ה' – ציר זמן – סדרו לפי הכרונולוגיה

מספרו את השלבים לפי הסדר הנכון (1, 2, 3...).

☐	מבצע משה - עלייה חשאית 1984-1985
☐	שהייה ומסע במדבר סודן, בסכנת רעב וחום
☐	יציאה מאתיופיה במסע קשה לכיוון סודן
☐	קליטה בישראל וציון חג הסיגד מדי שנה
☐	ניסיון עלייה ראשון של יהודי אתיופיה בשנת 1862
☐	מבצע שלמה - עלייה המונית במטוסים 1991

6 חלק ו' – כתיבה ודיון

כתבו תשובה מלאה במשפטים שלמים.

1. החוק קבע שהסיגד הוא יום בחירה ולא שבתון לכולם. כתבו טענה בעד ההחלטה וטענה נגדה (3-4 משפטים לכל צד)

2. מה ההבדל בין חג של קהילה לבין חג של מדינה? מה אפשר להרוויח ומה עלול ללכת לאיבוד כשחג קהילתי הופך לחג רשמי?

כרטיס יציאה

מהו מבצע שלמה ומה היה מיוחד בו?

מה קורה בטקס הסיגד בירושלים?

תנו דוגמה אחת להבדל בין חג קהילתי לחג מדינה

איך הרגשתי בשיעור? 😕 😐 🙂 😀